

УДК 342.1

О. В. КОНОПЕЛЬКО,*аспірант**Харківського національного університету внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІДЕОЛОГІЧНОЇ ФУНКЦІЇ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Розглянуто питання про доцільність визнання ідеологічної функції в системі функцій сучасної держави, обґрунтовано її суспільну необхідність та соціальну роль. Наголошено на важливості переосмислення державоцентристського підходу до розуміння ідеологічної функції та сприйняття нової антропоцентричної парадигми, що ґрунтується на визнанні людини найвищою соціальною цінністю.

Ключові слова: *функція держави; ідеологія; ідеологічна функція держави, ідеологічний вплив, державоцентрична та людиноцентрична ідеологія.*

Найбільш повне, всебічне пізнання державно-правових явищ і процесів на будь-якому історичному етапі існування людського суспільства, безумовно, потребує ретельного дослідження та глибокого розуміння основних функцій держави. Саме функції держави дозволяють виявити сутність державного впливу на суспільні відносини, його якісні особливості, а також визначити основні напрямки та перспективи розвитку. Цим процесам сприяє також перехід від державоцентричної ідеології, яка була притаманною СРСР, до людиноцентричної, згідно з якою держава повинна «служити» інтересам громадян (тобто діяти на благо людини).

Світова практика свідчить, що необхідною умовою ефективного функціонування і суспільно-історичного розвитку держави в контексті масштабних глобалізаційних процесів в економічній, культурній, політичній, правовій та інших сферах виступає ідеологія як один із найважливіших чинників забезпечення соціальної консолідації та мобілізації сучасного суспільства.

Протягом останніх 20-ти років в Україні, як і в інших країнах постсоціалістичного табору, відбувається посилення впливу ідеологічної складової, яка, безумовно, становить важливий напрям діяльності держави і є головним джерелом суспільного прогресу. Досвід розвинених країн свідчить, що сталий розвиток держави, задоволення потреб сучасного суспільства та забезпечення соціально-економічного зростання неможливі без активної ідеологічної діяльності держави.

Дослідження даного питання становить значний теоретичний інтерес і практичну цінність з огляду на те, що з отриманням

Україною державної незалежності були зняті всі ідеологічні заборони, однак ученими-теоретиками ідеологічна функція держави майже не вивчалася, проте окремі спроби визначити її роль у суспільному житті належать Ю. М. Дмитрієнку, Н. А. Ткачовій, О. М. Буховцю, Д. Ю. Циганковій тощо.

Метою статті є обґрунтування доцільності визнання ідеологічної діяльності держави, а також розроблення рекомендацій щодо формування та функціонування ефективного механізму ідеологічного впливу держави на суспільні відносини, в основу якого покладено антропоцентричний підхід.

В основі стратегічних змін, які відбуваються в різних сферах державно-правової діяльності України, безумовно, повинна лежати певна ідеологічна складова. Водночас, як свідчить практика, у процесі проведення реформ у нашому суспільстві досить часто відсутній чіткий системний ідеологічний підхід, який повинен збігатися з єдиною ідеологією, яка здатна об'єднати націю навколо питання розбудови держави. Поза сумнівом, суспільний і державний розвиток не може відбуватися стихійно. Кожна реформа приречена на невдачу, якщо при цьому не були визначені цілі розвитку, методи їх досягнення, роль держави в їх реалізації, які безпосередньо закладені в ідеології.

Кінець ХХ – початок ХХІ ст. характеризується суттєвим переглядом усталених функцій держави і практики їх реалізації. Українська держава стрімко зазнає змін шляхом трансформації завдань і функцій держави, перетворюється державна влада, змінюючи свою сутність і соціальне призначення. З цього приводу О. М. Буховець звертає увагу на те,

що деякі функції держави зникають взагалі, в інших істотно змінюється обсяг і зміст, а отже, і співвідношення в єдиній системі, яку вони утворюють. Крім того, з'являються нові, не відомі раніше функції держави [1, с. 36].

Під час дослідження ідеологічної функції сучасної держави необхідно розуміти, що на кожному етапі державотворення для досягнення нових стратегічних цілей ставляться чіткі завдання, які виражають її сутність і соціальне призначення, які пов'язані насамперед із задоволенням життєво значущих інтересів людини, захистом її прав і свобод, створенням належних умов для утвердження сильної демократичної, правової, соціальної держави.

Значення ідеологічної функції держави особливо зростає за сучасних умов ідеологічної кризи, тому що віра в ідеали – вищі начала буття – свободу, справедливість, рівність, які властиві класичній концепції природного права, підносять людську особистість, її гідність на рівень найвищих цінностей, а відтак є необхідними як державі, так і суспільству. Завдання держави полягає у творенні умов для духовного зростання громадян, підтриманні ідеології, орієнтованої на загальнолюдські ідеали та цінності, з метою усвідомлення людиною її вищого обов'язку – служити правді та справедливості [2, с. 22].

Попри означену нами необхідність розроблення та впровадження ідеологічної функції держави, серед учених-теоретиків вказана проблематика не часто стає предметом наукової дискусії. Така позиція українських науковців свідчить про її складність та змістовну багатогранність, що у свою чергу обумовлює актуальність проведення комплексного наукового аналізу зазначеної проблематики в межах теоретико-правової науки.

Очевидно, причиною такої ситуації є надмірна актуалізація ідеологічної проблематики у радянський період, коли про ідеологію говорили, головним чином, вчені марксистської орієнтації, котрі трактували її з класових позицій. Наочним прикладом є класична марксистська теорія, в якій ідеологія була одним із ключових понять і під нею розуміли викривлене відображення реальних суспільних відносин у свідомості носіїв капіталістичного світогляду. На пострадянському просторі ідеологія переважно асоціюється з тоталітарним мисленням. Звідси вироблений минулим досвідом страх перед ідеологічним впливом, а також певна апатія щодо дослідження ідеологій в умовах посттоталітарного суспільства [3, с. 429–430].

Перш ніж перейти до розгляду особливостей формування та змісту ідеологічної функції держави, необхідно зупинитися на визначенні поняття «ідеологія», яка є необхідною передумовою її існування.

Аналіз наукової літератури свідчить, що термін «ідеологія» був уведений у науковий обіг французьким філософом і економістом Д. де Трасі у 1796 р. У своїй праці «Етюд про здатність мислити» він використовував цей термін для того, щоб охарактеризувати «науку про ідеї», зокрема, про те, як вони виникають, і про закони людського мислення [4, с. 5]. Однак у близькому до сучасного розуміння значенні поняття «ідеологія» вперше почав вживати Наполеон Бонапарт, називаючи своїх супротивників з табору лібералів ідеологами, тобто людьми, що створюють певні абстрактні теорії і при цьому не здатні до життєвої творчої діяльності [5, с. 6].

На сьогодні досить непросто дати чітке поняття ідеології, хоча науковці активно досліджують його базові ознаки та характеристики. Так, сучасний британський неомарксист Т. Іглтон, автор багатьох праць, присвячених даній проблематиці, наводить близько 16-ти визначень ідеології [6, с. 1–2].

У рамках даного дослідження недоцільно цитувати кожне з існуючих визначень, зважаючи на те, що досить часто вони є близькими за значенням. Як видається, доречно розмежувати їх за базовим критерієм. Одні вчені вбачають в ідеології ідеї чи систему ідей або символічних уявлень. Інші ж схильні сприймати ідеологію як принцип, як стратегію мислення, як процес чи дискурс, через який соціальні відносини узгоджуються з реальною дійсністю. Якщо в основі першого погляду можна виділити прагнення дати поняття самої природи ідеології, то другий базується на оцінці функціонального аспекту ідеологічних моделей [3, с. 431].

Водночас у ст. 15 Конституції України зазначено: «Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності. Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова» [7, с. 9]. Як бачимо, тут законодавець закріплює те, що жодна ідеологія не може встановлюватися як державна або обов'язкова. Водночас аналіз нормативного припису стосовно заборони закріплення пріоритетності розвитку державної ідеології в Україні, на наш погляд, є дискусійним не тільки в юридичній науці, але й на практиці. Основним показником, який характеризує

діяльність держави у даному напрямку, є невідповідність цієї норми реальному стану справ, який досить часто свідчить про ідеологічну роз'єднаність суспільства.

Попри закріплення цитованої норми на найвищому законодавчому рівні – у Конституції України, зауважимо неоднозначність і різноплановість підходів у її трактуванні, що, власне, і актуалізує необхідність дослідження ідеологічної функції держави. З цього приводу В. К. Матвійчук, аналізуючи актуальні проблеми юридичної науки, наголошує, що розуміння ідеології безпосередньо пов'язане з проблемою праворозуміння. Слід відмовитися від неподільного, панівного у вітчизняній юриспруденції, легістського праворозуміння, яке призведе до утворення прогаліни, що повинна бути якнайшвидше заповнена (з огляду на конституційну заборону надання будь-якій ідеології статусу офіційно-державної, за умов розгортання академічної свободи). Автор звертає увагу на те, що спроби усунути таку прогаліну вже почали здійснюватись у правовій науці, виходячи з різних, часом навіть взаємовиключних концептуально-методологічних підходів [8, с. 14]. На підтвердження цієї тези слід навести окремі висловлювання російських науковців. Так, А. Ф. Байков справедливо відзначає, що будь-яка конституція – це не тільки основний правовий, а водночас і політичний закон. Інакше кажучи, політику без ідеології уявити досить складно [9, с. 25]. Р. В. Енгібарян і Ю. В. Тадевосян відзначають: «відмова від минулої надмірної ідеологізації радянських конституцій не повинна призводити до заперечення будь-якого зв'язку конституції з ідеологією в сучасному демократичному суспільстві і державі» [10, с. 17].

Дискусія стосовно доцільності розроблення ідеологічної функції сучасної держави має велике не тільки теоретичне, а й практичне значення. Противникам виокремлення ідеологічної функції держави О. М. Буховець адресує положення, у про те, що управління суспільством не можна здійснювати без наявності кінцевої мети та відповідних світоглядних орієнтирів. Крім того, її відсутність суперечить не тільки соціальному призначенню держави, а й загальній теорії управління. Ідеологічна функція є фундаментом, основою діяльності держави у сфері економіки, соціальної політики, охорони навколишнього природного середовища тощо. Учений також не погоджується з думкою про те, що суспільство може існувати без ідеології.

Навіть жартівлива фраза «відсутність ідеології – це також ідеологія» ще раз свідчить про утопічність моделі суспільства, яке живе поза певними ідеологічними орієнтирами [1, с. 83–84]. Крім того, О. М. Буховець зауважує, що абсолютна більшість державознавців, а також філософів, істориків, політологів визнають ідеологію невід'ємною ознакою сучасної держави поряд із територією, владою тощо. Тому науковець відносить державну ідеологію до переліку тих необхідних, невід'ємних, сутнісних ознак, наявність яких і робить можливим виникнення та існування самого феномену держави [1, с. 57]. Д. Ю. Циганкова не тільки підтверджує наявність ідеологічної функції держави, а й наголошує, що вона посідає особливе місце в системі функцій держави, оскільки реалізація будь-якої функції передбачає ідеологічний аспект. Крім того, від ефективності здійснення ідеологічної функції залежить ефективність реалізації всіх інших функцій держави [11, с. 57].

Враховуючи вищевикладене, маємо всі підстави стверджувати наявність ідеологічної функції держави. Вести мову слід не тільки про відсутність у суспільстві ідеології, скільки про те, яка ідеологія потрібна нашій державі.

На межі 80–90-х років ХХ ст. популярним був термін «деідеологізація», котрий виражає стереотип звільнення від свідомості тоталітарної влади: «тоді щиро вірилося, що, звільняючи культуру від обов'язку ілюструвати компартійні гасла, разом з тим чинимо її вільною від якої б то не було ідеологічної функції» [3, с. 428]. Однак, як свідчить практика, позбутися ідеологічного впливу неможливо взагалі.

Звертаючись до функціонування соціалістичної держави, спадкоємницею якої є Україна, насамперед слід виходити з тих цілей, які визначали зміст її діяльності на конкретному етапі розвитку і безпосередньо орієнтували на досягнення головної мети – побудову комунізму. Ця стратегічна мета була спільною для всіх держав соціалістичного типу і залишалася практично незмінною до розпаду СРСР.

Яскравим свідченням цього є культурно-виховна функція або функція культурного будівництва, освіти і виховання громадян. У найзагальнішій формі метою даної функції було формування людини комуністичного майбутнього. Зміст діяльності в цій сфері охоплювався проведенням культурної революції, яка припускала перевиховання значної маси населення

відповідно до принципів нового суспільства, створення нової системи народної освіти, розвитку культури і науки. Однак вирішенню цього завдання перешкоджала необхідність ліквідації неписьменності величезної частини населення. Після побудови соціалізму діяльність держави щодо здійснення даної функції повинна була зводитися до формування «нової людини», людини комуністичного майбутнього, на підйом науки до світового рівня, на розквіт і всебічний розвиток культури [1, с. 51–52]. Щодо цього контексті доречно зауважити, що на сьогодні в базових підручниках з теорії держави та права відбувається заміна ідеологічної функції держави культурною, яка більшою мірою стосується гарантій реалізації культурних прав і свобод людини і громадянина: права на освіту; свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості; права на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; свободу віросповідання тощо [12, с. 71].

Водночас слід зазначити, що сучасна держава має низку особливостей функціонування. Перш за все на функції всіх без винятку держав впливає науково-технічний прогрес. Отже, особливої уваги діяльності держави потребує сфера освіти і науки, яка за сучасних умов виступає основною рушійною силою розвитку самого суспільства та держави загалом.

Бурхливі темпи науково-технічної революції змінили умови життя сучасного суспільства і вимагають переосмислення змісту і напрямів розвитку ідеологічної функції держави, усвідомлення її значення, характерних особливостей, місця і ролі в житті суспільства і держави. На наш погляд, дану проблему слід вирішувати під новим кутом зору для вітчизняної теоретико-правової науки, де в основу буде покладено антропоцентричний підхід, який розглядає людину як найвищу цінність на планеті.

Досить цікавою в цьому контексті є праця української дослідниці М. Г. Патеї-Братасюк, яка запропонувала принципово новий підхід до викладання теорії права і розробила власний навчальний курс під назвою «Антропоцентрична теорія права» на протиположності вітчизняній теорії держави і права. Вона відстоює позицію щодо необхідності невідкладного використання в юриспруденції антропологічного підходу до права, який був знехтуваний державоцентристською легістською теорією права [13]. Антропоцентризм

полягає у розгляді людини як «центру та найвищої мети світобудови» [14, с. 32].

Також заслуговує на увагу концепція ідеології видатного американського антрополога К. Гірца. Він стверджує, що антропологічна наука повинна передусім не відстежувати зовнішні поведінкові прояви, такі, як звичаї, традиції, ритуали тощо, а звернути основну увагу на важливість громадянських символів та взаємин без притаманної структуралізованої схильності видобувати глибинні ментальні структури зі спостережуваних явищ. Таким чином, К. Гірц обґрунтовує залежність індивіда від різного роду «культурних програм», запропонованих суспільством, на протиположності матеріальним чинникам контролю, які відстоювалися структуралістами [15, с. 23].

Говорячи про важливість розроблення механізму ідеологічного впливу, зазначимо, що він передусім повинен відповідати суспільним потребам та стримувати певні очікування суспільства в конкретних життєвих ситуаціях. Досліджуючи соціальні та психологічні функції ідеології, К. Гірц стверджує, що необхідно усвідомити самий механізм ідеологічного впливу. Найчастіше обговорюються наслідки, але увага на процесі народження та утвердження ідеологій зосереджується рідко. Сила ідеологічного впливу є досить відчутною, коли мова йде про змінність суспільних настроїв. К. Гірц демонструє її на наочному прикладі. Він проводить аналогію між ідеологією та картою доріг: як карта доріг скеровує наш рух і дає можливість знайти правильний шлях, пропонуючи наперед визначену модель, так і ідеологія фіксує символічні схеми, які визначають орієнтацію в соціумі [16, с. 17].

Доречно зауважити, що від якості символічної карти, котру пропонує ідеологія, залежить успіх її втілення в суспільну практику.

Слід віддати належне тотальній ідеології в тому сенсі, що вона вміла забезпечити загальну мобілізацію суспільних настроїв шляхом постійного підживлення в уяві людей образу ворога. Недаремно в марксистських теоріях вона представлена за допомогою понять боротьби та зброї. Однак, на відміну від тотальної ідеології, ідеологічну ситуацію посттоталітарного суспільства можна простежити на тому ж прикладі карти доріг, яка дає орієнтацію в соціальному просторі, але не зобов'язує рухатися однією дорогою, залишаючи нам право вибору. У цьому її істотна перевага, а з іншого боку – фактор ризику, адже схема передбачає свідомий вибір кожного. Таким чином, змінюється

характер ідеологічної складової суспільства: вона має сприйматися більшою мірою індивідуалізовано, на відміну від тотального ідеологічного впливу [3, с. 441].

Наостанок наведемо думку вітчизняного дослідника Ю. М. Дмитрієнка, який підкреслює, що сучасна ідеологічна функція держави є однією з найважливіших. Вона притаманна усім без винятку державам. Заперечення державної ідеології в Україні та інших сучасних демократичних країнах призвело до своєрідного заперечення ідеологічної функції держави при наявному її збереженні, що виявилось в певній неадекватній реакції на соціальну реальність, сприяючи ціннісній дезорієнтації суспільства [17].

Підбиваючи підсумки, підкреслимо, що теоретичні міркування стосовно будь-якої проблеми є безперспективними і даремними, якщо вони не ставлять перед собою вирішення конкретних практичних завдань з обов'язковим визначенням стратегічної мети та чіткої прогностичної направленості.

Провівши детальний аналіз викладеного матеріалу, у процесі дослідження ми дійшли наступних **висновків**:

– на формування ідеологічної функції держави значний вплив мають нові умови і проблеми сучасної життєдіяльності суспільства, різноманітні об'єктивні та суб'єктивні чинники, а також зміни у внутрішній та зовнішній політиці держави;

– використовуючи антропоцентричний підхід під час дослідження ідеологічної функції сучасної держави, зазначимо, що саме антропоцентрична ідеологія на протигагу державоцентристській може стати тим важелем впливу, що спрямовує розвиток суспільних відносин у напрямку якісних змін;

– сучасна суспільна практика досі не виробила чіткої системи захисту від впливу тоталітарних ідей, які продовжують панувати в нашому суспільстві, а відсутність чітко визначеної ідеологічної концепції держави насправді є не всездозволим плюралізмом, а лише підставою для суперечностей різноспрямованих ідеологічних доктрин, що поширюють свій вплив на нашу державу, зокрема її гуманітарну сферу як стратегічну складову державної політики;

– в умовах сьогодення потребує глибокого осмислення не лише тотальна ідеологія, яка прагнула абсолютно домінувати в суспільстві, а й часткова та групова, оскільки після розпаду СРСР спостерігається зіткнення багатьох локальних (групових) ідеологій, що становить серйозну загрозу для національної безпеки держави в цілому.

Вважаємо, що питання про ідеологічну функцію держави в контексті бурхливого розвитку сучасного суспільства є надзвичайно актуальним, дискусійним та не достатньо вирішеним і потребує комплексного підходу під час проведення подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Буховец А. Н. Идеологическая функция государства : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Буховец Алексей Николаевич. – М., 2003. – 200 с.
2. Ткачова Н. А. Идеологічна функція держави та її роль у правовому регулюванні суспільних відносин / Наталія Авксентіївна Ткачова // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – Вип. 53. – 2011. – С. 21–26.
3. Поліщук Я. Простір ідеологічного впливу. До природи репрезентації / Ярослав Поліщук // Український історичний збірник. – 2008. – № 11. – С. 428–443.
4. Destutt A. L. C. Eléments d'idéologie. Vol. 1 / Antoine Louis Claude Destutt. – Paris : Courcier, 1804. – 460 p.
5. Ядов В. А. Идеология как форма духовной деятельности общества / В. А. Ядов. – Ленинград : Изд-во ЛГУ, 1961. – 123 с.
6. Eagleton T. Ideology: An Introduction / Tony Eagleton. – London : Verso, 1991. – 235 p.
7. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
8. Матвійчук В. К. Актуальні проблеми юридичної науки / В. К. Матвійчук // Юридична наука. – 2010. – № 1 (1). – С. 14–19.
9. Байков А. Ф. Правовая идеология: сущность и реализация в условиях правового государства : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Айдар Флоридович Байков. – Екатеринбург, 2006. – 176 с.
10. Енгибарян Р. В. О некоторых дискуссионных теоретико-методологических вопросах курса конституционного права (читая новейшую учебную литературу) / Р. В. Енгибарян, Э. В. Тадевосян // Государство и право. – 2001. – № 1. – С. 14–25.
11. Цыганкова Д. Ю. Идеологическая функция государства: к вопросу о корректности понятия / Д. Ю. Цыганкова // Современная наука. – 2011. – № 3 (6). – С. 56–58.
12. Кельман М. С. Загальна теорія держави та права : підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. – Л. : Новий світ, – 2003. – 584 с.

13. Пате́й-Братасюк М. Г. Антропоцентрична теорія права / Марія Григорівна Пате́й-Братасюк. – К., 2010. – 394 с.
14. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
15. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Чарлза Е. Вінквіста та Віктора Е. Тейлора ; пер. з англ. Віктор Шовкун. – К. : Основи, 2003. – 503 с.
16. Гирц Клиффорд. Идеология как культурная система / Клиффорд Гирц ; пер. Г. Дашевского // Новое литературное обозрение. – № 29. – 1998. – С. 7–38.
17. Дмитрієнко Ю. М. Новітні наукові підходи до вивчення державної ідеології [Електронний ресурс] / Ю. М. Дмитрієнко. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_DNI_2008/Pravo/29381.doc.htm.

Надійшла до редколегії 20.04.2013

КОНОПЕЛЬКО О. В. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ИДЕОЛОГИЧЕСКОЙ ФУНКЦИИ СОВРЕМЕННОГО ГОСУДАРСТВА: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМЫ

Рассмотрен вопрос о целесообразности признания идеологической функции в системе функций современного государства, обоснованно ее общественную необходимость и социальную роль. Акцентируется внимание на важности переосмысления государственно-центрического подхода к пониманию идеологической функции и восприятия новой антропоцентрической парадигмы, основанной на признании человека высшей социальной ценностью.

Ключевые слова: функция государства; идеология; идеологическая функция государства, идеологическое воздействие, государственно-центрическая и человекоцентрическая идеология.

KONOPELKO O. FEATURES OF THE IDEOLOGICAL FUNCTION OF THE MODERN STATE: FORMING THE PROBLEM

The question of ideological function recognition expediency in the system of modern state functions is observed, its social necessity and social role is proved. The importance of state-centric approach reinterpretation to understanding of the ideological function and perception of new anthropocentric paradigm which is based on the recognition of man as the highest social value is emphasized.

Keywords: function of the state, ideology, ideological function of the state, the ideological influence, state-centric and man-centric ideology.

УДК 351.74

І. В. КРИЦАК,

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри державно-правових дисциплін
факультету підготовки фахівців для підрозділів слідства та дізнання
Харківського національного університету внутрішніх справ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МОДЕЛЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІЦІЇ ТА ПРОБЛЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЇ НАДАВАННЯ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

З урахуванням вітчизняної та світової практики функціонування органів внутрішніх справ проведено дослідження функції надання послуг населенню та специфічних особливостей її реалізації в Україні. Наведено авторську класифікацію функцій органів внутрішніх справ та надано пропозиції щодо підвищення соціальної ролі і значення функції надання послуг населенню в діяльності органів внутрішніх справ України.

Ключові слова: поліція, міліція, функція надання послуг; моделі поліції, поліцейське обслуговування.

Функціонування поліцейських структур у розвинених країнах світу пов'язується з наданням якісних послуг населенню. Сьогодні держава та її органи, в тому числі органи внутрішніх справ, поступово перетворюються на організацію сервісного спрямування із широким спектром соціальних послуг з огляду на те, що ключовим фактором забезпечення ефективності